

[Hanne Reintoft.]

være led i. Alle kan derfor indse, at hvis de højt industrialiserede kapitalistiske lande skal følge med, er det nødvendigt at forbedre uddannelsesapparatet over en bred front.

Samtidig stiller ungdommen med stigende energi og dygtighed sammen med andre progressive befolkningsgrupper krav om en uddannelsesreform, om lige adgang til uddannelse for alle. Vi har altså et stående dilemma. På den ene side presser erhvervslivet på for en uddannelseskapacitet og en uddannelsesform, der tjener dets interesser, og på den anden side mærkes trykket fra de uddannelsessøgende unge, hvis behov man ikke formår at opfylde.

Mellem på den ene side de uddannelsessøgende krav og på den anden side det borgerlige samfunds erkendelse af, at uddannelse af arbejdskraft er en simpel nødvendighed, ligger så problemet om vor uddannelsesstøttes målsætning. Skal uddannelsesstøtten bidrage til at stabilisere de bestående samfundsforhold, de bestående ejendomsforhold, og styrke vores antidemokratiske samfundsform, eller skal den bidrage til en demokratisering af samfundsforholdene, således at den bliver et samfundsmæssigt fremskridt?

At uddannelsessystemet er antidemokratiske, kan desværre klarlægges ganske tørt og nøgternt. I sin nuværende opbygning afspejler uddannelsen i Danmark ganske klart det klassedelte samfund. Det gælder i skolen, inden for de faglige uddannelser og inden for de højere uddannelser. Det statistiske materiale, der foreligger, viser klart, at i et samfund som vort afhænger uddannelsesmulighederne af den enkeltes sociale herkomst, vedkommendes køn og vedkommendes bosted.

Den udvælgelse, der kommer til udtryk, forstærkes, jo længere væk den uddannelsessøgende ungdom bor fra hovedstaden og de andre centre for industriel udvikling. En demokratisering af uddannelsen kræver derfor store og afgørende ændringer i samfundet. Når Nordjylland med 12 pct. af det samlede antal elever i 7. klasserne kun leverer 7 pct. af studenterbestanden ved universiteterne, mens hovedstaden med 30 pct. af landets elever i 7. klasser leverer 52 pct. af studenterne ved universitetet, ligger det

klart, at der er tale om et samfundsmæssigt problem af en størrelse, der ikke er løst ved en ganske ringe og ubetydelig stipendiestøtte.

Hertil kommer så den meget alvorlige diskrimination, der er knyttet til den sociale herkomst. Forslaget her skulle egentlig præstere et forsøg på at nedbryde denne diskrimination, men ministeren har i stedet for ladet det indeholde en sørgmodig erkendelse af, at den er til stede og nok ikke kan udjævnes med det første. Allerede i gymnasiet kommer kun 2 pct. af de ufaglærte arbejderes børn og kun 7 pct. af de faglærtes ind. Ved universiteterne og de højere læreanstalter er der ca. 10 pct. arbejderbørn, og Socialforskningsinstituttet understreger i sine undersøgelser den selvfølgelig sandhed, at man trods energisk forskning ikke har været i stand til at påvise nogen form for intelligensforskel mellem de forskellige samfundsgrupper. Arbejderhjemmene udgør i dag 43 pct. af befolkningen, mens deres altså lige så velbegavede børn kun udgør 10 pct. af de studerende. Akademikere og andre højtuddannede udgør 9 pct. af befolkningen, mens deres børn udgør 35 pct. af de studerende. Disse tal er det absolut nødvendigt at holde sig for øje, når man taler om uddannelsesstøtte, og det er også meget nødvendigt at holde sig for øje, hvem det er, der kommer til at betale til uddannelsen for de velstillede.

For kvinderne giver tallet sig særlig grove udslag, idet 13 pct. af pigerne fra overklassen ingen uddannelse får, medens 55 pct. af pigerne fra arbejderklassen forbliver uuddannede. Det er her interessant at lægge mærke til, at den sociale diskrimination mellem de forskellige samfundsgrupper for kvindernes vedkommende nøjagtigt følger mønsteret, men blot giver sig særlig stærke udsving.

Når dette er understreget, må det herafter siges, at ingen kan være tilfreds med de lapperier, som dette lovforslag er udtryk for, og der er ingen som helst garantier i det, ministeren gerne vil kalde en perspektivplan, den plan, der er opstillet til udvikelse af støtten. De lovede årlige forbedringer er helt afhængige af de skiftende regerings mere eller mindre begavede samfundsøkonomiske overvejelser, og vi har uhyggelige erfaringer for, at sådanne overvejel-